

fabrikater, og jeg tror, at vi herhjemme i lang Tid vedblivende vil komme til at lægge megen Myndighed i Udenrigsministeriets, i Industriraadets og Grosserer-Societetets Haand. Jeg maa sige, at den Myndighed, som har været lagt hos disse Institutioner under Krigen, har været overordentlig stor, i Virkeligheden langt større end den, som f. Eks. den overordentlige Kommission paa noget Punkt har haft, eller som den almindelige Embedsmand har haft.

Det har ikke været uden Betænklighed at lade en ganske lille Kreds af store forretningsdrivende raade over Tilførsler til deres Konkurrenter. Nu vil jeg have Lov at sige, at saa vidt jeg kan se, er det i det store og hele gaaet uden mange Klager og gaaet anstændigt. Der har ganske vist været enkelte Tilfælde, hvor der har været klaget, og hvor det synes at have været vist nogen Vilkaarlighed; der er særlig et enkelt Eksempel, jeg vil nævne, og med Hensyn til hvilket jeg vil bede den højtærede Indenrigsminister forespørge i Industriraadet. Det drejer sig om en enkelt industridrivende, som har købt nogen Potaske i Tyskland, denne Potaske har han ikke faaet, uagtet den er kommet til Landet, og det har senere vist sig, at et af Industriraadets Medlemmer har taget den til sig selv; senere har han ganske vist solgt den tilbage til vedkommende industridrivende, ikke til højere Pris, men med en Fordel paa anden Maade, som gjorde, at han en Overgang blev bedre stillet end hans Konkurrenter. Dette Forhold er et af de faa, hvor jeg har fundet noget, som lignede en Unfairhed eller en Vilkaarlighed.

Medens jeg omtaler Handelsforhold, vil jeg gerne sige, at der maa være en overordentlig stor Fremmedindvandring i København; jeg tror ikke paa den Statistik, som er offentliggjort, jeg tror, at mange af de indvandrede har dels ved at flytte frem og tilbage mellem Malmø og København, dels paa anden Maade unddraget sig Tællingen. Jeg skal nævne nogle Navne fra en stor Kædehandelssag, det vil være tilstrækkelig talende: Hirom, Klotech, Wolf, Garfunkel, Eickenskik, Rubinstein, Polarisky og Alter Katz! Jeg tror, at det ikke er ønskeligt at have denne Samling Handelsborgere i Landet, og at baade Grosserer-Societetet og Regeringen har den Opgave at hindre den Slags Folk fra for let at faa Adgang til Næring. En stor Del af de handlende af den Art, som er kommet her til Landet, har været baade Smughandlere og Kædehandlere, det er et Folkeelement, som det er meget lidt

ønskeligt at have i Landet. Jeg tror, at vi har Lov at passe paa, at København ikke bliver en Hansestad i en gal Betydning, vi har Lov at sige, at hele Agenthandelen bør vedblive at være paa danske Hænder, og der er Fare for, at denne Handel allerede i stort Omfang drages fra de Danske.

Jeg nævner dette, fordi det ærede Medlem fra Æbeltoft (N. Neergaard) har omtalt Godskøbene. Jeg anser det ikke for nogen Ulykke, om en Svensker eller en Nordmand bliver Godsejer her i Landet, hans Børn bliver lige saa gode Danskere som De og jeg, men hvis een samler paa Godser som en anden paa Konkyljer, har man Lov at tro, at han ikke køber for sig selv, men er Agent for andre, og i saa Fald mener jeg, der kan være Grund til at skride ind.

Medens jeg taler om Handel, vil jeg røre lidt ved Prisreguleringen, den er blevet kritiseret meget fra de besiddendes Side. Jeg skal ikke komme ind paa at fortælle Dem, at det er en god gammel Skik i Danmark at prisregulere, hvad De vil vide, hvis De læser Lavsskraaer og Byvedtægter, eller hvis De husker Christians V's Danske Lov 3—4—8 om Magistraten, som sætter Pris og Skik paa forskellige Varer. For hundrede Aar siden havde vi den berømte Revideringskommission, som gjorde alle de samme Dumheder som den Kommission, hvori jeg sidder, gør den Dag i Dag, hvilket viser, mine Herrer, at vi stadig skal gøre de andres Dumheder om igen for at blive klogere. Der er blevet indvendt imod det fra mere konservativ Side eller rettere sagt ikke fra konservativ Side, men fra Besiddelsens Side, at det er Indgreb i Ejendomsretten. Her maa jeg have Lov til at citere Professor Matzen, der vel var saa konservativ, som nogen kan være. Hans siger om Ejendomsretten, at det er en Ret, der har sit Indhold og følgerig ogsaa sin Begrænsning, og at enhver Tid maa sætte for den som for andre Rettigheder den Begrænsning, som er nødvendig efter det Formaal, vedkommende Institut skal tjene. Thi det, der ligger bagved Ejendomsretten, er Kravet om, at den berettigede Forventning skal beskyttes, den Forventning, et Menneske har med Hensyn til sin Stilling og sin Økonomi. Men den berettigede Forventning omfatter ikke blot dem, der har Gods og Guld, men ogsaa dem, der lever af deres Arbejde, af deres Løn; med andre Ord: min Forventning om at kunne leve af Lønnen er lige saa berettiget som de andres Forventning om at kunne bruge deres Ejendom. Det er den Betragtning,